

Depressie verlichten tijdens de zwangerschap

DE 'BRIGHT UP!'-STUDIE

Babette Bais*

ACHTERGROND EN HET WAAROM VAN DE STUDIE

In Nederland krijgt 5-10% van de vrouwen te maken met depressie tijdens de zwangerschap. Depressie heeft niet alleen een negatieve invloed op de zwangerschap, maar ook op de geboorte en op de ontwikkeling van het kind voor en na de geboorte. De vroege opsporing en behandeling van depressie zijn daarom belangrijk voor zowel moeder als kind.

Bij niet-zwangere patiënten met een depressie zijn psychotherapie en antidepressieve medicatie veelal de eerste keus voor de behandeling. De relevantie van psychotherapie gedurende de zwangerschap is echter beperkt: psychotherapeuten zijn niet direct beschikbaar en deze behandelingen nemen veel tijd in beslag. Daarnaast is het gebruik van antidepressieve medicatie tijdens de zwangerschap omstreden vanwege de onbekende effecten op de ontwikkeling van het ongeboren kind. Daarom is het belangrijk niet-medicamenteuze behandelingen te onderzoeken die haalbaar zijn in de praktijk.

Lichttherapie is bewezen effectief bij de behandeling van depressie, geeft snel resultaat en heeft weinig bijwerkingen. Daarom is het een aantrekkelijke behandeling voor zwangere vrouwen met een depressie.

VRAAGSTELLING

Het primaire doel is te onderzoeken of lichttherapie een effectieve behandeling is voor depressie tijdens de zwangerschap. Het tweede doel is te onderzoeken of lichttherapie een gunstig effect heeft op de slaapkwaliteit en de stresshormonen van de moeder en op de geboorte-uitkomsten van het kind. Vervolgens zullen wij de effecten onderzoeken van lichttherapie bij de moeder op de emotionele en gedragsmatige ontwikkeling van het kind.

OPZET VAN HET ONDERZOEK

Voor dit onderzoek zoeken wij 150 zwangere vrouwen (zwangerschapsduur: 12-18 weken) van 18-45 jaar met een diagnose 'depressie' volgens de DSM-5-criteria. Vrouwen met een meerlingzwangerschap of met ernstige medische of psychiatrische aandoeningen kunnen niet meedoen. Deelnemers worden gerandomiseerd tussen 2 studiegroepen, die verschillen in de kleur van het licht waarmee de vrouwen worden behandeld. In beide groepen zullen vrouwen 6 weken lang dagelijks 30 minuten worden behandeld met licht, binnen 30 minuten na het gebruikelijke tijdstip van opstaan.

De primaire uitkomstmaat is de verandering in depressieve klachten. Secundaire uitkomstmaten zijn onder andere slaap-waakritme en hormoonspiegels.

TE VERWACHTEN RESULTATEN EN IMPLEMENTATIE

Wij verwachten dat lichttherapie een effectieve behandeling is voor depressie tijdens de zwangerschap. Wanneer de resultaten van dit onderzoek gunstig blijken, kan dit bijdragen aan een wetenschappelijk onderbouwde richtlijn in de praktijk. In de toekomst zouden zwangere vrouwen met depressie dan kunnen profiteren van een effectieve therapie, zonder ernstige bijwerkingen. Dit komt niet alleen de moeder, maar ook het ongeboren kind ten goede.

AANMELDEN VOOR HET ONDERZOEK

Om dit onderzoek te laten slagen zoeken wij ziekenhuizen en praktijken die willen deelnemen. Aanmelden kan via de website (www.brightupstudie.nl) of via b.bais@erasmusmc.nl.

Dit artikel besteedt aandacht aan recent gestart of binnenkort te starten klinisch multicentrisch onderzoek in Nederland.

Belangenconflict en financiële ondersteuning: dit onderzoek wordt financieel ondersteund door Philips en ZonMw. Het ICMJE-formulier met de belangenverklaring van de auteur is online beschikbaar bij dit artikel.

Aanvaard op 25 januari 2017

Citeer als: Ned Tijdschr Geneeskd. 2017;161:D1460

 **KIJK OOK OP WWW.NTVG.NL/D1460**

*Namens Astrid M. Kamperman en Mijke P. Lambregtse-van den Berg.

Erasmus MC, afd. Psychiatrie, Rotterdam.

B. Bais, MSc, onderzoeker (b.bais@erasmusmc.nl).